

IPv6

- CIDR on 'kikkailua', ei ratkaise IP:n perusongelmia
- tavoitteita:
 - biljoonia osoitteita
 - pienempiä reititystauluja
 - yksinkertaisempia protokollia
 - turvallisuutta
 - mukaan palvelutyypit (tosiaikainen), monilähetys
 - liikkuvien koneiden osoitteet
 - jatkokehitys ja nykyisten protokollien toimivuus

-
-
-

IPv6

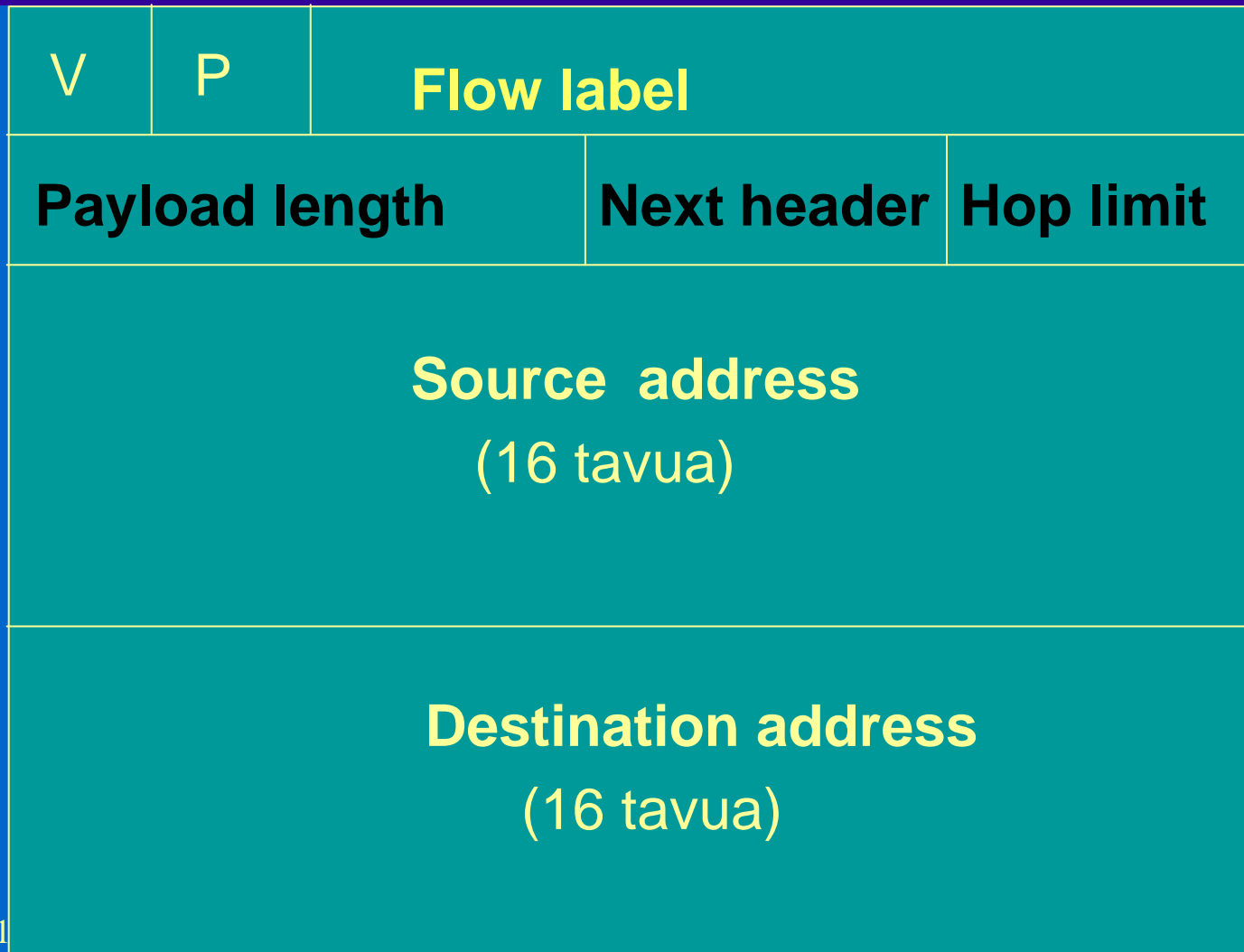
- **16 tavun osoitteet**
 - => 'rajaton' määrä osoitteita
- **yksinkertaisempi otsake-kenttä**
 - kiinteä kehys, jossa vain 7 kenttää
- **valinnaisten piirteiden käsittely**
 - monet ennen pakolliset nyt valinnaisia
 - opitioiden uusi esitystapa => nopeampi käsittely
- **turvaus**
 - todentaminen
 - yksityisyys

-
-
-

- **palvelutyyppi otettu paremmin huomioon**
 - multimedia
- **yhteensopiva Internetin protokollien kanssa**
 - osoitteiden koko
 - ei ole yhteensopiva IPv4:n kanssa

IPv6-otsake

- V = version, P = Priority

-
-
-

Otsakekentät

- **Versio** (version)

- aina 6 IPv6:lle ja 4 IPv4:lle

- **prioriteetti** (priority)

- 0-7 ruuhkatilanteessa voi hidastaa
- 8-15 tosiaikapaketteja (video/audio)
- isompi numero, tärkeämpi paketti

- **vuonimiö** (flow label)

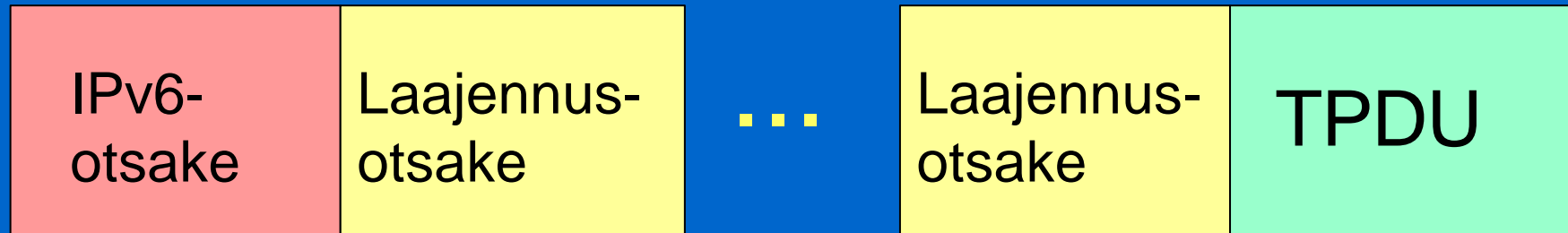
- pseudoyhteys, jolla tietyt ominaisuudet ja vaatimukset (esim. viive, viipeen vaihtelu jne)
- vuot muodostetaan etukäteen ja niille annetaan tunnus: lähde- ja kohdeosoite ja vuonumero

- **kuorman pituus** (payload length)
 - paketin koko (ilman otsaketta)
- **seurava otsake** (next header)
 - otsikon laajentaminen
 - 6 otsikon laajennusosaa
 - viimeisessä kertoo kuljetusprotokollan (TCP, UDP)
- **hyppyraja** (hop limit)
 - hyppylaskuri, vähenee joka hypyllä
- **source address, destination address**
 - 16 tavun osoitteita

-
-
-

IPv4:n kentistä puuttuvat

- **paketin paloitteluun liittyvät kentät**
 - kaikki kykenevät käsittelemään ainakin 576 tavun paketteja
 - lähettäjä huolehtii, että paketti on riittävän pieni
 - reititin ilmoittaa virheestä, jos se havaitsee liian suuren paketin => ohjeet pilkkoa paketti pienemmäksi
- **tarkistussumma**
 - ei lasketa verkkokerroksella
 - luotettavimmat verkot
 - siirtoyhteyskerros laskee / kuljetuskerros laskee

**Ei yhtään, yksi tai useita
laajennusotsikoita**

Seuraava otsake -kenttä (Next header Field)

- * ilmoittaa minkä tyyppinen otsakekenttä seuraa IPv6-otsaketta
- * seuraaja voi olla jokin laajennusotsake tai ylemmän protokollan, kuten TCP:n tai UDP:n otsake

-
-
-

Laajennusotsikot

- **Hop-By-Hop- optioiden otsake**
 - tietoja reitittimille, käsitellään joka reitittimessä
- **reititysotsake** (Routing header)
 - laajennettu reititys ~IPv4:n lähdereititys,
 - vaadittu reitti tai reitin osa
- **paloitteluotsake** (Fragmentation header)
 - paloitteluun ja kokoamiseen liittyvää tietoa
- **autentikointiotsake** (Authentication header)
 - paketin ehyys ja autentikointi (= taattu lähettäjän identiteetti)
- **turvaton kuorman otsake** (Encapsulating Security Payload header)
 - pakettien salakirjoitus
- **kohdeoptioiden otsake** (Destination Options header)
 - paketin vastaanottajille tarkoitettua tietoa

Otsakkeiden järjestys

- **Standardin otsakkeet myös annetaan edellä esitetyssä järjestyksessä**
 - Poikkeuksena ovat kohdeoptioiden otsakkeet
 - Optiot voidaan tarkoittaa myös usealle kohteelle. Tällöin annetaan ensimmäinen osoite kohdeosoitteen kentässä ja muiden kohteiden lista reititysotsakkeessa.
 - Tällainen kohdeoptioiden otsake esiintyy heti hop-by-hop-otsakkeen jälkeen.
 - Jos otsakkeen tiedot on tarkoitettu vain paketin viimeiselle vastaanottajalle. Niin annetaan viimeisenä laajenuksena.

IPv6:n prioriteetit

- **ruuhkavalvottu liikenne (esim. TCP)**
 - viive saa jossain määrin vaihdella
 - pakettien järjestys saa muuttua
- **ruuhkavalvomaton liikenne**
 - tosiaikavideo tai audio
 - vakionopeus ja vakioviive => tasainen pakettivirta
- **prioriteetti suhteessa muihin saman lähteen paketteihin**
- **prioriteetti suhteessa saman liikennetyypin paketteihin**
 - ruuhkavalvotun ja valvomattoman liikenteen välillä ei ole määritelty prioriteettia

Ruuhkavalvottu liikenne

- **Prioriteetit 0- 7**

- 0 määrittelemätön liikenne (uncharacterized traffic)
- 1 täyttöliikenne (filler traffic) **verkkouutiset, USENET-sanomat**
- 2 Iliikenne, jota käyttäjä ei dottele (unattended data traffic) **sähköposti**
- 3 ei vielä käytössä
- 4 käyttäjän odottama massasiirto (attended bulk traffic) **FTP, HTTP**
- 5 ei vielä käytössä
- 6 interaktiivinen liikenne (interactive traffic) **TELNET, X**
- 7 verkon valvontaliikenne (Internet control traffic) **SNMP, OSPF, BGP**

•
•
•

Ruuhkavalvomaton liikenne

- **Prioriteetit 8-15**

8 sopivin hävitettäväksi

esim. teräväpiirtovideo, jossa runsaasti redundanssia

.....

15 huonoin hävitettäväksi

esim. puhelinkeskustelu, jossa kadonneet paketit aiheuttavat
äänen pätkimistä ja häiriöääniä linjalla

-
-
-

Vuonimiö

- **Vuo**

- peräkkäisten pakettien jono samasta lähteestä samoille vastaanottajille, jota reitittimien halutaan käsittelevän tietyllä tavalla
 - tiedostonsiirto usealla TCP-yhteydellä => yksi vuo
 - multimediakonferenssi => monta erilaista vuota
- lähdeosoite + 24-bittinen vuotunnus identifioi vuon
 - kaikille saman vuon paketeille sama tunnus

-
-
-

- **Reitittimelle vuo on joukko peräkkäisiä paketteja, joita tulee käsitellä tietyllä tavalla**

- samat resurssivaraukset
- samat turvallisuusvaatimukset
- samat säännöt pakettien hävittämiseen
- samat etuoikeudet jonoissa
- samat vaatimukset aliverkon palvelunlaadulle
- sama laskutus

-
-
-

- **Vuonimiö on pelkkä tunniste**

- on erikseen esitettävä, mitä toimintoja kuhunkin nimiöön liittyy

- neuvottelemalla etukäteen reitittimen kanssa valvontaprotokollaa käyttäen
 - ilmoittamalla paketteja lähetettäessä otsakkeissa halutut toiminnot
 - Hop-By-Hop -option otsakkeessa
 - voidaan pyytää tiettyä palvelunlaatua (QoS) tai tosiaikaista palvelua

-
-
-

Vuonimiöiden käsittely solmuissa

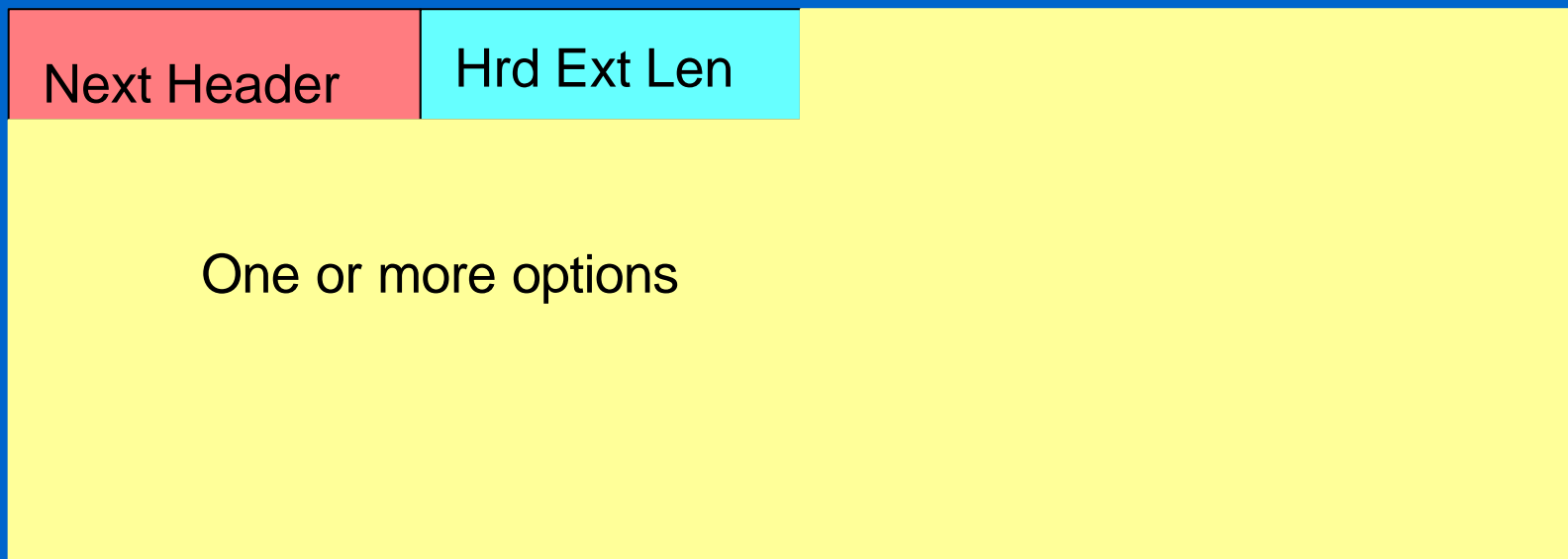
- Jos ei osaa käsitellä, niin jätetään huomiotta
- jos sama vuonimiö, niin oltava myös
 - sama kohde- ja lähdeosoite
 - sama prioriteetti
 - samat hop-by-hop-optiot (jos käytössä)
 - samat reititysoptiot (jos käytössä)

jotta reititin pystyy käsittelemään paketin pelkän vuonimiön perusteella

- lähde antaa vuotunnisteen ja pitää kirjaa niistä
 - noin 16 miljoonaa tunnistetta
 - valitaan satunnaisesti
 - sama tunniste uudelleen käyttöön vasta kun sitä ei enää käytetä

-
-
-

Hop-by-hop -optioiden laajennusotsake

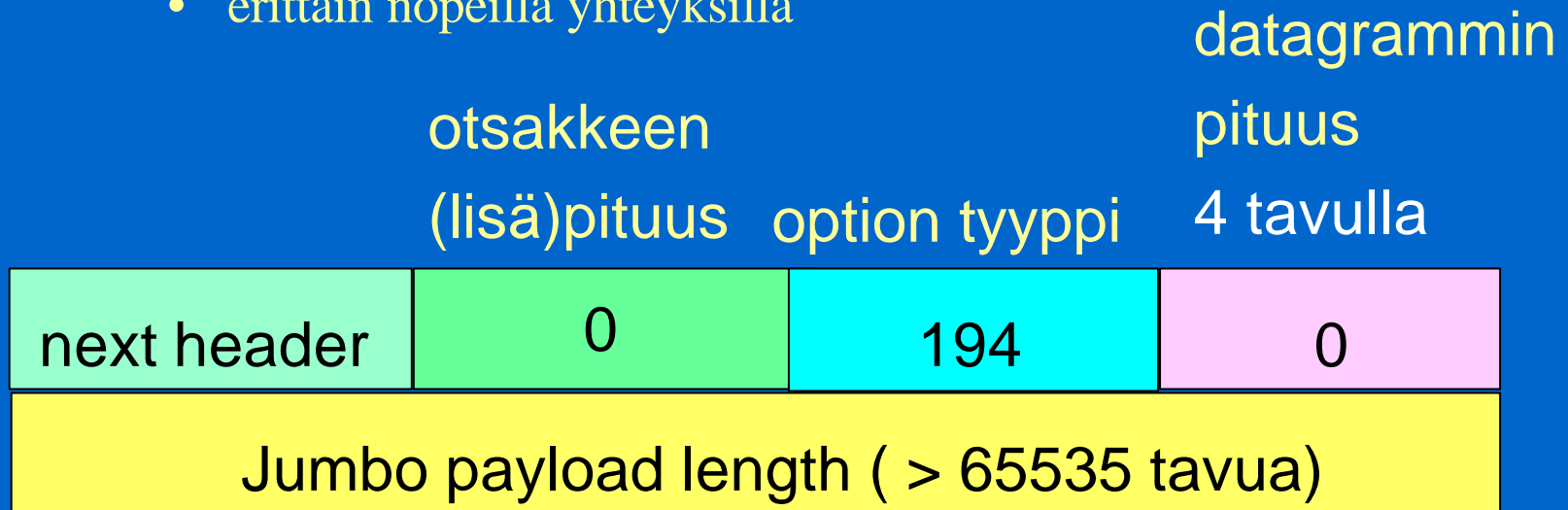

Next Header: seuraavan otsakkeen tyyppi

Header Extension Length: otsakkeen pituus 64 bitin osina ensimmäisen 64 bitin lisäksi

jumbogrammi

- ainoa hop-to-hop- optio toistaiseksi
- suuria paketteja tarvitaan
 - supertietokoneille
 - suurien videopakettien siirrossa
 - erittäin nopeilla yhteyksillä

•
•
•

Paloittelu (fragmentation)

- **IPv6: sanoman paloittelee lähettäjäsolmu**
 - ei enää reititin
 - reititin hylkää liian suuret paketit
- **path discovery -algoritmi:**
 - lähettäjä selvittää reitillä olevan pienimmän MTU:n (Maximum data unit), jotta osaa paloitella sopiviksi osiksi
 - 576 tavun paketti on kaikkien pystyttävä välittämään

-
-
-

Paloittelu-otsake

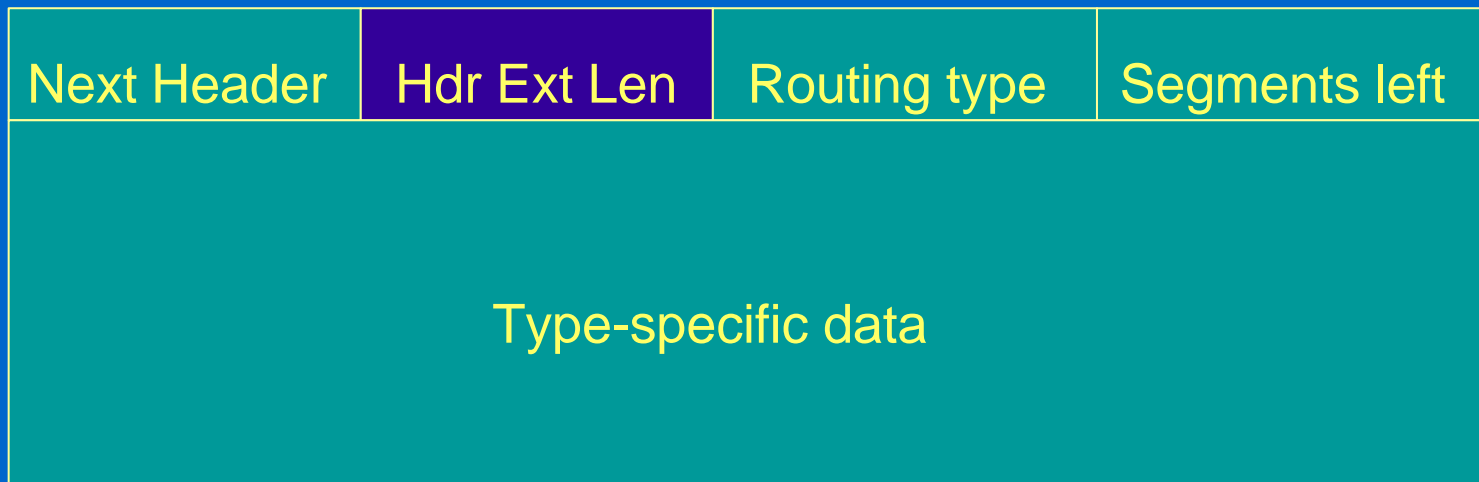
Fragment offset (13 bittiä): osan sijainti, yksikkönä 64 bitin osat

M-lippu: 1 = lisää palasia, 0= viimeinen pala

Identification (32 bittiä): koko sanoman tunniste, kaikissa osissa sama

-
-
-

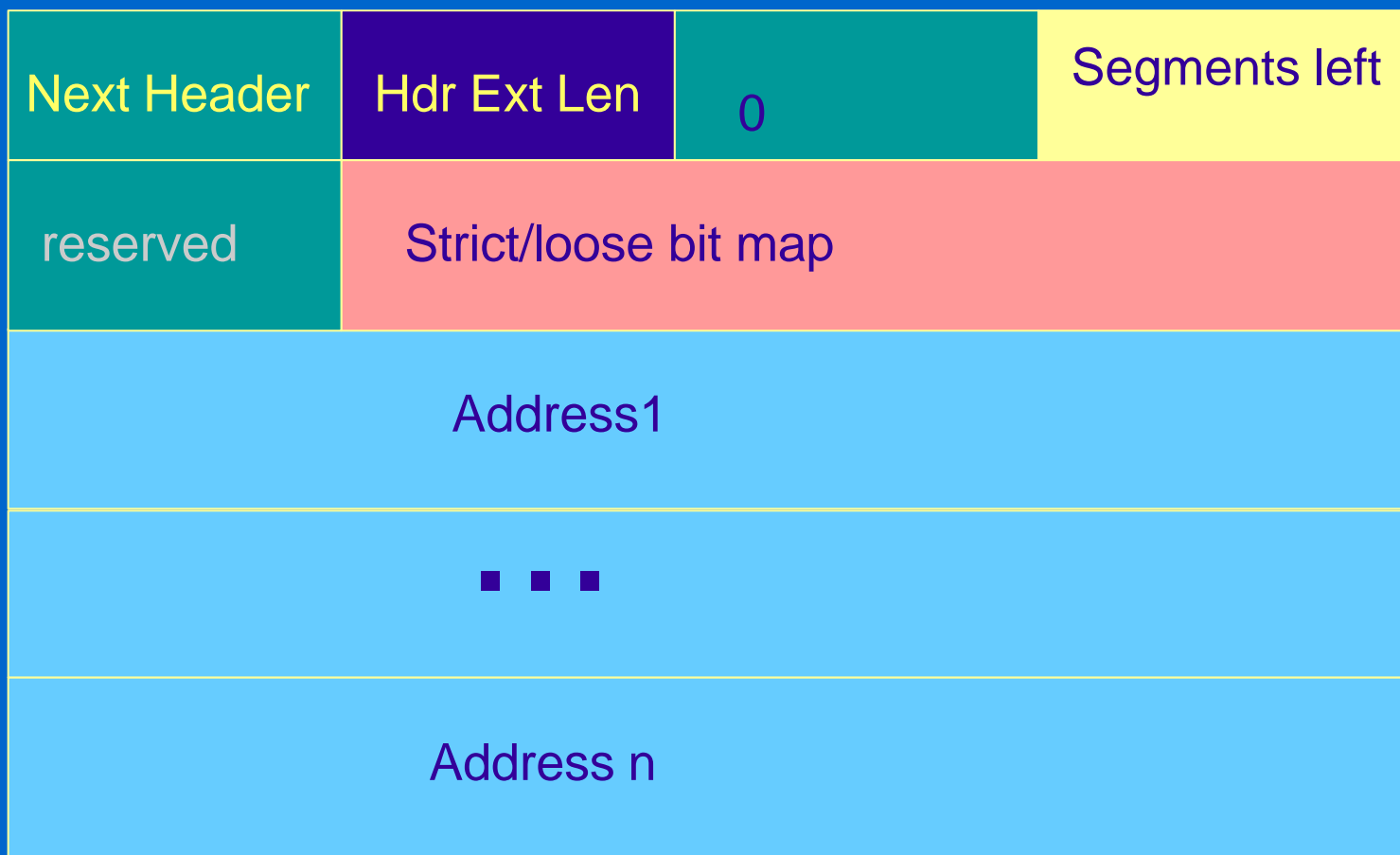
Reititysotsake

Routing type (8 bittiä): reititysotsakkeen tyyppi

Segments left (8 bittiä): kuljettavien välisolmujen määrä

Tyypin 0 reititysotsake

Bit map (23 bittiä): 1 (strict routing) = vastaava osoite on seuraava solmu, 0 (loose routing) = ei välttämättä oltava seuraava osoite

-
-
-

- **Kohteen IP-osoite on osoitelistan viimeinen,**
- **IP-otsakkeessa on ensimmäisen reittilistalla olevan reitittimen osoite**
 - joka vasta tutkii reititysotsikon ja saa selville, minne paketti ohjataan seuraavaksi
 - ja päivittää IP-paketin osoitteeksi seuraavan listalla olevan reitittimen
 - sekä vähentää yhdellä segments left -kenttää

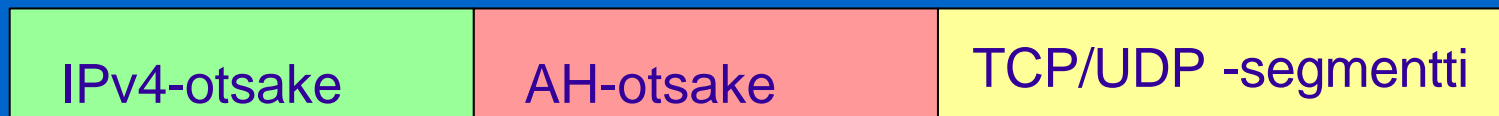
Turvallisuus verkkokerroksella

- **Ipsec**

- Authentication Header-protokolla (AH-protokolla)
- Encapsulation Security Payload -protokolla (ESP-protokolla)
- ennen käyttöä on luotava kommunikoivien koneiden välille **turvasopimus SA** (Security Agreement)
 - looginen yksisuuntainen yhteys verkkokerroksella
 - käytetty protokolla (AH tai ESP)
 - lähettäjän IP-osoite
 - 32-bittinen yhteystunnus SPI (Security Parameter Index)
 - kaikissa SA:n Ipsec-datagrammeissa sama SPI-arvo

AH-otsake

- **Varmistaa datagrammin eheyden ja lähettäjän identiteetin**
 - “juuri tämä lähettäjä on lähettänyt juuri tämän paketin”
 - kukaan ei väärentänyt lähettäjää
 - kukaan ei ole millään tavoin muuttanut pakettia

Protokollakenttä (= 51) ilmoittaa, että mukana on AH-otsake eli käytössä AH-protokolla

-
-
-

AH-otsake

- **Next header**

- onko data TCP-, UDP-,.... Segmentti

- **SPI eli yhteystunnus**

- yhdessä lähettäjän IP-osoitteen ja käytetyn protokollan kanssa identifioi yhteyden turvasopimuksen SA

- **Sequence number**

- järjestysnumero 32 bitillä

- **Authentication Data**

- sanoman digitaalinen allekirjoitus => lähettäjän identiteetin ja sanoman yhteyden varmistus

-
-
-

AH-otsake

Next Header	Auth. Data Len	00000000	00000000
Security Parameters Index (SPI)			
Sequence Number			
Authentication Data			

-
-
-

ESP-otsake

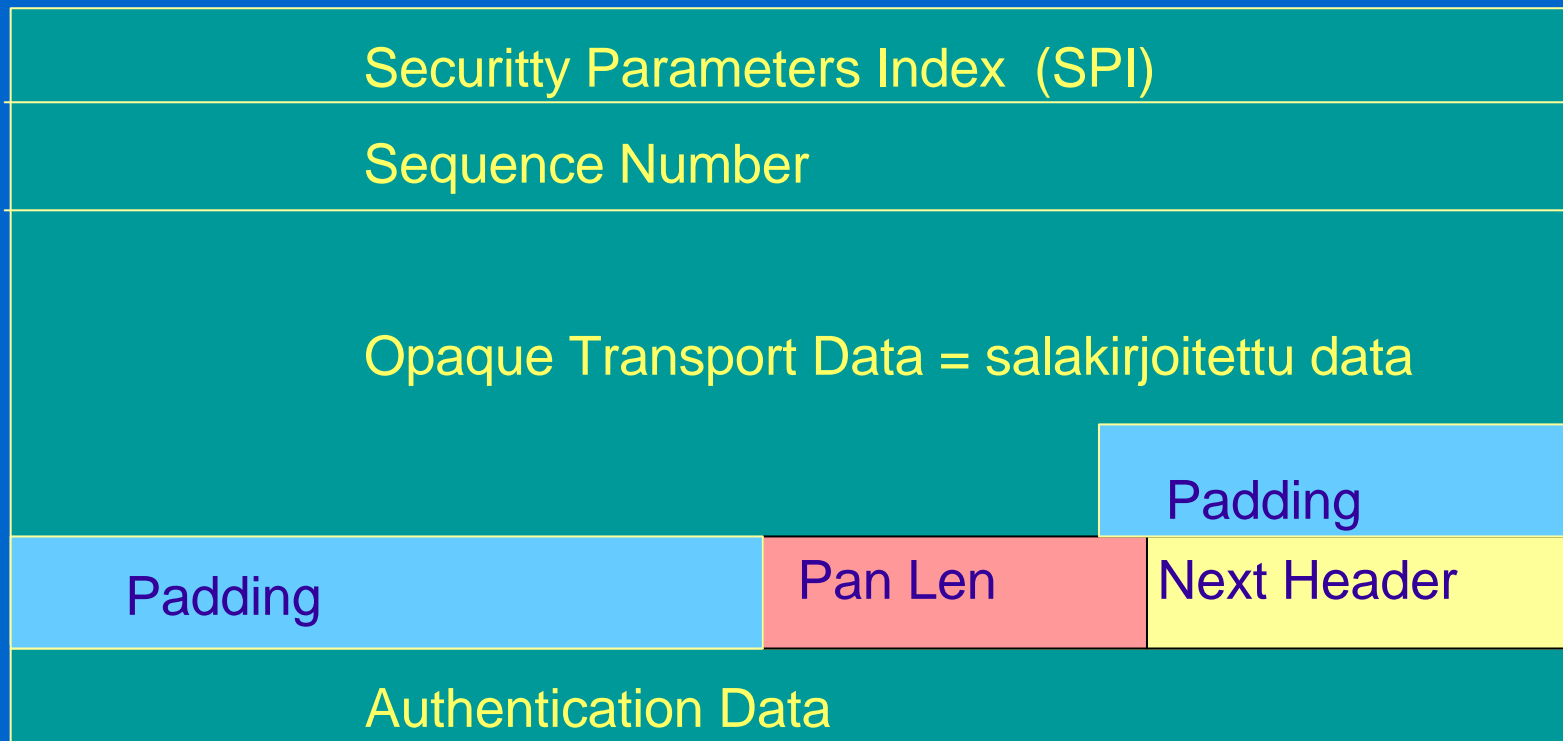
- **Sanoman salaus ja lähettäjän autentikointi**

Protokollakenttä (=50): datagrammissa ESP-otsake ja -peräke

-
-
-

ESP-otsake

-
-
-

IPv6: osoiteavaruus

- **jaettu osiin**
 - osa IPv4-osoitteille
- **palveluntuottajapohjainen osa**
 - Internet-palvelujen tuottajille oma osuus osoitteista
 - noin 16 miljoonaa tuottajaa
- **maantieteellinen osa**
 - vastaa nykyistä Internetiä

- **Monilähetysosoitteet (multicast)**
 - lippukentän bitti: pysyvä vai tilapäinen ryhmä
 - scope-kenttä rajoittaa monilähetyksen
 - linkkiin
 - solmuun
 - yritykseen
 - planeettaan
- **anycast**
 - osoitteena ryhmä,
 - riittää lähettää jollekin ryhmän jäsenelle

-
-
-

Osoitteen esitysmuoto

- **kahdeksan neljän heksaluvun ryhmää:**

8000:0000:0000:0000:0123:4567:89AB:CDEF

- ryhmän alkunollat voi jättää pois
- 16 nollan ryhmät voi korvata kaksoispisteellä
=> **8000::123:4567:89AB:CDEF**
- **IPv4-osoitteet => ::193.31.20.46**

-
-
-

- **osoitteita on PALJON!**

$$2^{**128} \Rightarrow \sim 3 * 10^{**38}$$

- tasaisesti jaettuna noin $7 * 10^{**23}$ IP-osoitetta jokaista maapallon pinnan neliometriä kohden
- vaikka jako olisi epätasaisempi, ainakin yli 1000 IP-osoitetta neliometriä kohden

•
•
•

Siirtyminen IPv4 => IPv6

- **Kestää pitkään**
- **syntyvät IPv6-saarekkeet kommunikoiivat tunneloinnilla**
- **Dual stack -ratkaisut**
- **IPv6-reitittimet**

-
-
-

Internet-protokollia

- **ICMP (Internet Control Message Protocol)**
- **ARP (Address Resolution Protocol)**
- **RARP (Reverse Address Resolution Protocol)**
- **OSPF (Open Shortest Path First)**
- **BGP (Border Gateway Protocol)**
- **IGMP (Internet Group Management Protocol)**
- **Mobile IP**
- **CIDR (Classless InterDomain Routing)**
- **IPv6**

•
•
•

ICMP (Internet Control Message Protocol)

- **reitittimet ilmoittavat verkon ongelmista toisilleen**
- **yleensä testaukseen**
- **ICMP-sanomat kapseloidaan IP-paketteihin**
- **12 erilaista sanomaa määritelty**

-
-
-

ICMP-sanomia

- **Destination unreachable**
- **Time exceeded**
- **Parameter problem**
- **Source quench**
- **Redirect**
- **Echo request, Echo reply**
- **Timestamp request, Timestamp reply**

-
-
-

ICMP (Internet Control Message Protocol)

- **reitittimet ilmoittavat verkon ongelmista toisilleen**
- **yleensä testaukseen**
- **ICMP-sanomat kapseloidaan IP-paketteihin**
- **12 erilaista sanomaa määritelty**

-
-
-

ARP (Address Resolution Protocol)

- **muuttaa IP-osoitteen siirtoyhteyskerroksen osoitteeksi**
 - lähiverkkoon liitetyt laitteet ymmärtävät vain LAN-osoitteita
 - esim. eetteriverkon 48-bittisiä osoitteita
- **yleislähetys lähiverkkoon**
 - “Kenellä on IP-osoite vv.xx.yy.zz ?”
 - vastauksena osoitteen omistavan laitteen lähiverkko-osoite

-
-
-

- **optimointia:**

- kyselyn tulos välimuistiin
 - talletetaan muutaman minuutin ajan
- kyselijä liittää omat osoitteensa kyselyyn
- alustettaessa jokainen laite ilmoittaa osoitteensa muille
 - kysyy omaa osoitettaan
 - jos tulee vastaus, niin konfigurointivirhe

-
-
-

- **reitittimet eivät välitä ARP-kyselyjä**
 - reititin vastaa itse ARP-kyselyihin (proxy ARP)
 - muihin verkkoihin menevät paketit lähetetään oletuspaikkaan, joka huolehtii niiden lähettämisestä

-
-
-

RARP (Reverse Address Resolution Protocol)

- **muuttaa lähiverkko-osoitteen IP-osoitteeksi**
 - käynnistettäessä levytön työasema
 - asema kysyy IP-osoitettaan yleislähetystenä
 - “Lähiverkko-osoitteeni on xxxxx..xx. Mikä on IP-osoiteeni?”
 - RARP-palvelin vastaa kertomalla laitteen IP-osoitteen
 - => kaikille laitteille voidaan käyttää samaa aloitustiedostoa

-
-
-

- **reititin ei välitä RARP-viestejä**

- joka verkossa oltava oma RARP-palvelin

- käytetään **BOOTP**-protokollaa

- käyttää UDP-viestejä, jotka reititin välittää toisiin verkkoihin

- lisäinformaatiota

- tiedostopalvelimen IP-osoite

- oletusreitittimen IP-osoite

- aliverkkomaski